

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 października 2011r. skierowanym przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. powódka N. K. wniosła o ustalenie odpowiedzialności pozwanej za szkody, jakie w przyszłości może ponieść powódka w związku z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 8 sierpnia 2007r., zasądzenie na jej rzecz kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę w związku z wypadkiem wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 25 czerwca 2010r. do dnia zapłaty, zasądzenie kwoty 7.260,12 zł tytułem skapitalizowanej renty w związku z całkowitą niezdolnością do pracy oraz zmniejszeniem się widoków powodzenia na przyszłość za okres od dnia 1.07.2008r. do dnia 31.03.2009r. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 25.06.2010r. do dnia zapłaty, zasądzenie kwoty 10.447,92 zł tytułem skapitalizowanej renty w związku z całkowitą niezdolnością do pracy oraz zmniejszeniem się widoków powodzenia na przyszłość za okres od dnia 1.04.2009r. do dnia 31.05.2010r. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 25.06.2010r. do dnia zapłaty, zasądzenie kwoty 19.200 zł tytułem skapitalizowanej renty w związku z całkowitą niezdolnością do pracy oraz zmniejszeniem się widoków powodzenia na przyszłość za okres od dnia 1.06.2010r. do dnia 30.09.2011r. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia doręczenia pozwu pozwanemu do dnia zapłaty, ustalenie na jej rzecz miesięcznej renty w wysokości 1.200 zł z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz zmniejszeniem się widoków powodzenia na przyszłość od dnia 1.10.2011r., zasądzenie na jej rzecz kwoty 891,68 zł w tym (kwoty 398,60 zł tytułem kosztów rehabilitacji, kwoty 439,08 zł tytułem kosztów leczenia, wizyty lekarskie i zakupu lekarstw), a także zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego (pozew k. 2 – 108).

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 8 sierpnia 2007r. w miejscowości G. miał miejsce wypadek komunikacyjny, w którym powódka doznała obrażeń ciała. Sprawca zdarzenia ubezpieczony był w zakresie OC w pozwanej spółce. W wyniku odniesionych w wypadku obrażeń powódka została poddana długotrwałej rehabilitacji. Powódka wskazała, że pozwany przyjął odpowiedzialność za zdarzenie z dnia 8 sierpnia 2007r. i tytułem zadośćuczynienia przyznał i wypłacił powódce kolejno 10.000 zł, 20.000 zł i 60.000 zł. Z uwagi na rozmiar i rodzaj odniesionych przez powódkę obrażeń, dolegliwości bólowe i cierpienia spowodowane rodzajem urazu, przyznane i wypłacone przez pozwaną zadośćuczynienie w wysokości 90.000 zł nie zaspokoilo roszczeń powódki, wobec czego w niniejszym procesie dochodzi 80.000 zł ponad wypłaconą już kwotę zadośćuczynienia.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) S.A. V. (...) wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k.116 – 171). Pozwany wskazał, że wypłacił powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę 90.000 zł, zaś domaganie się przez powódkę dodatkowo 80.000 zł daje łącznie 170.000 zł. W ocenie pozwanego kwota której powódka żąda jako zadośćuczynienie, jest rażąco wygórowana, a tym samym nadmierna i nieadekwatna, a przy tym zmierza do nieuzasadnionego okolicznościami przysporzenia, wybiegającego dalece poza racjonalne ramy, nawet uwzględniając cierpienia, jakich powódka doświadczyła na skutek wypadku drogowego z dnia 8 sierpnia 2007r. Pozwany zakwestionował swoją odpowiedzialność wobec powódki z tytułu zadośćuczynienia w zakresie dochodzonym pozwem, tj. ponad kwotę już wypłaconą powódce w tego tytułu, z uwagi na niewykazanie zakresu i rozmiaru doznanego przez nią uszczerbku zarówno fizycznego jak i psychicznego (k. 122). Ponadto pozwany wskazał, że materiał dowodowy nie daje podstaw do uznania, że powódka będzie osobą całkowicie niezdolną do pracy również w przyszłości a z przedstawionych dowodów nie wynika, aby można ją było uznać za całkowicie niezdolną do pracy na czas nieograniczony. Nie ma – zdaniem pozwanego – dowodów, iż powódka w ogóle znalazłaby zatrudnienie, a tym bardziej, iż uzyskiwałaby wynagrodzenie wyższe od minimalnego wynagrodzenia w tym okresie czasu (k.124). Dalej pozwany podaje, że żądanie zasądzenia renty z tego tytułu – podobnie jak pozostałe rodzaje renty – opiera się wyłącznie na subiektywnym i jednostronnym oświadczeniu powódki. W ocenie pozwanego, brak jest podstaw by stwierdzić, że widoki powodzenia powódki na przyszłość uległy zmniejszeniu. Pozwany nie kwestionuje swojej odpowiedzialności, co do zasady wynikającej z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego, czego wyrazem jest wypłata na rzecz powódki szeregu świadczeń. Wobec braku aktualnej dokumentacji medycznej wskazującej na obecny stan

zdrowia powódki oraz w świetle przedłożonej dotychczas dokumentacji medycznej dotyczącej stanu zdrowia powódki po wypadku, w ocenie pozwanego – uznać należy za przedwczesne orzekanie w przedmiocie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość. Strona pozwana, wobec powyższych okoliczności, za bezpodstawne uznała roszczenie dotyczące zapłaty odsetek ustawowych od dochodzonych kwot (k. 126 – 127).

Pismem procesowym z dnia 30 listopada 2012r. powódka dodatkowo rozszerzyła powództwo o kwotę 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę (pismo powódki k. 283).

Na rozprawie w dniu 27 września 2013r. powódka poparła powództwo (k. 397 nagranie 00:22:51, płyta CD – k.399), zaś pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów (k. 397 nagranie 00:24:48, płyta CD - k. 399).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 sierpnia 2007r. w miejscowości G. miał miejsce wypadek drogowy, w którym kierujący kombajnem zbożowym W. B. (1) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez to, iż poruszając się po drodze pojazdem nie posiadającym właściwego oświetlenia włączył się do ruchu, powodując zderzenie z motocyklem poruszającym się po drodze z pierwszeństwem przejazdu. Wskutek zdarzenia pasażerka motocykla N. K. doznała ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.

(dowód: okoliczność bezsporna, notatka urzędowa z dnia 8.08.2007r. k. 20-21).

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2008r. Sąd Rejonowy w Legionowie II Wydział Karny w sprawie II K 439/07 uznał oskarżonego W. B. (2) za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, stanowiącego przestępstwo z art. 177 § 2 k.k.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Legionowie II Wydział Karny, sygn. akt II K 439/07 – k. 22 – 23).

Po wypadku powódka została przewieziona do (...) Centrum (...), (...) Zespołu Publicznego (...) w K. na Oddział (...) N., gdzie przebywała do 6 września 2007 roku. Na skutek wypadku powódka odniosła wielonarządowe obrażenia ciała w postaci złamania kręgosłupa na odcinku L1 i L2 z uciskiem na stożek rdzenia, niedowładu kończyn dolnych, wstrząśnienia mózgu z utratą przytomności, rozerwania torebek stawowych barku prawego i dłoni prawej, rozerwania torebek stawowych prawego i lewego stawu biodrowego i kolanowego, rozcięcia wargi górnej, pęknięcia przedniego zęba – lewej jedynki, ogólnego potłuczenia. Odniesione przez powódkę obrażenia ciała spowodowały ciężkie kalectwo. W wyniku odniesionych obrażeń w dniu 9 sierpnia 2007r. powódka została poddana laminectomii odcinka kręgosłupa L1- L2 oraz stabilizacji transpedikularnej odcinka kręgosłupa (...) -L1-L2. Powódka z powodu wykonania stabilizacji okolicy złącza piersiowo – lędźwiowego z jego usztywnieniem ma znacznie ograniczone możliwości dźwignia, dłuższego pozostawania w pozycji siedzącej i stojącej. Po w/w operacji powódka została poddana długotrwałej rehabilitacji i leczeniu sanatoryjnemu. W dniach od 26 czerwca 2008r. do 23 lipca 2008r. powódka przebywała w Szpitalu (...) w K. na oddziale (...). W dniach 28 lipca 2008r. do 22 września 2008r. powódka uczęszczała na zajęcia fizjoterapii w ośrodku Centrum (...) Sp. z o.o. w W. w związku z leczeniem operacyjnym kręgosłupa lędźwiowego.

(dowód: odpis karty informacyjnej leczenia szpitalnego z Oddziału (...) N. (...) Centrum (...). M. W. w K. z dnia 6.09.2007r. k.24, odpis opinii lekarskiej z dnia 18.09.2007r. dotyczącej obrażeń ciała powódki z wprawie (...) sporządzonej na podstawie postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego wydanego w dniu 12.09.2007r. k.25, karta informacyjna z pobytu w szpitalu uzdrowiskowym z dnia 23.07.2008r. k. 42, zaświadczenie (...) Sp. z o.o. z dnia 2.12.2009r. k. 55, zeznania powódki k. 397 nagranie 00:05:42 płyta CD k. 399)

Powódka w wyniku wypadku ma utrwalony deficyt ruchowy w zakresie lewej kończyny dolnej, przewlekły zespół bólowy odc. L/S kręgosłupa i pogranicza piersiowo – lędźwiowego – znaczne ograniczenie możliwości pozycji stojącej i siedzącej – pozycje największego obciążenia kręgosłupa. Powyższe dolegliwości dyskwalifikują ją do wykonywania pracy technik żywienia w małej gastronomii. W celu utrzymania uzyskanej poprawy funkcji ruchu, wskazane są okresowe, ale systematyczne zabiegi fizjoterapii i kinezyterapii co umożliwi zapobieżenie wystąpienia powikłań i pogorszenia stanu ogólnego powódki.

Uszczerbek na zdrowiu jakiego doznała powódka dotyczy głównie ograniczeń związanych z silnym bólem zakłócającym codzienne funkcjonowanie i wynika bezpośrednio z przeculicy dolnej lewej, przeciążenia tkanek i sztywności kręgosłupa lędźwiowego. Pod względem ortopedycznym uszczerbek ten wynosi 50 %. Powódka doznała również: 3% - z tytułu nerwic i innych utrwalonych skarg subiektywnie powstałych w następstwie urazów czaszkowo – mózgowych lub po ciężkim uszkodzeniu ciała; 20 % z tytułu uszkodzenia kręgosłupa w odcinku piersiowo – lędźwiowym; 10 % z tytułu uszkodzenia rdzenia kręgowego (zaburzenia ze strony zwieraczy i narządów płciowych, zespół stożka końcowego, w zależności od stopnia zaburzeń; 15 % z tytułu uszkodzenia rdzenia kręgowego (zaburzenia czucia, zespoły bólowe bez niedowładów w zależności od stopnia zaburzeń; 20 % z tytułu porażenia lub niedowładów poszczególnych nerwów obwodowych nerwu strzałkowego lewego; 15 % z tytułu porażenia lub niedowładów poszczególnych nerwów obwodowych nerwu piszczelowego prawego.

(dowód: opinia biegłego z zakresu traumatologii i ortopedii oraz medycyny ratunkowej lek. med. S. M. – k. 219 – 22, uzupełniająca opinia k. 264- 265, opinia biegłego specjalisty neurochirurga i neurotraumatologia Dr n. med. M. S. k. 243-260, opinia uzupełniająca k.314 – 316 i k. 350-357).

Powódka N. K. po wypadku była rehabilitowana cztery tygodnie, następnie przebywała w domu i wymagała pomocy rodziców. Do chwili obecnej powódka ma niedowład lewej nogi, a w prawej zaniki mięśni. Bezpośrednio po wypadku i zabiegach oraz przez kolejne 4 lata powódka brała leki, które już jej nie pomagają. Cały czas używa ortezy, która powoduje puchnięcie nogi, a także kuli, z powodu opadającej stopy. Powódka urodziła dziecko, które obecnie ma rok i pięć miesięcy. Obecnie powódka musi korzystać z zabiegów rehabilitacyjnych, żeby utrzymać na dotychczasowym poziomie stan zdrowia. Powódka mieszka z rodzicami, którzy opiekują się nią i jej dzieckiem.

(dowód: zeznania powódki k. 397, nagranie 00:05:42 – 00:15:24 płyta CD – k.399).

Powódka N. K. ma obecnie 27 lat. W dniu 30 sierpnia 2005r. uzyskała dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie kucharz małej gastronomii. W roku szkolnym 2006/2007 powódka uczęszczała do klasy drugiej (...) Technikum (...) w N. kształcącego w zawodzie technik żywienia i gospodarstwa domowego – otrzymując Uchwałę Rady Pedagogicznej z dnia 18 czerwca 2007r. promocję do klasy trzeciej. Na skutek wypadku nie ukończyła rozpoczętej nauki w szkole średniej pomimo podejmowania prób jej ukończenia. Przed wypadkiem powódka pracowała dorywczo. Po wypadku powódka próbowała znaleźć pracę, jednak z uwagi na jej stan zdrowia nikt nie chciał jej zatrudnić.

Obrażenia jakich doznała powódka w wyniku wypadku kwalifikują ją jako osobę całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej.

Obecna wydolność ogólna powódki jako osoby stosunkowo młodej z wiekiem będzie się tylko pogarszać i możliwe jest narastanie niewydolności w zakresie praktycznie większej funkcji życia codziennego.

(dowód: okoliczność bezsporna, świadectwo szkolne k. 74 -75, dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe z dnia 30.08.2005r. k. 73, zeznania powódki k. 397, nagranie 00:05:42 – 00:15:24 płyta CD – k.399, opinia biegłego z zakresu traumatologii i ortopedii oraz medycyny ratunkowej lek. med. S. M. – k. 219 – 22, uzupełniająca opinia k. 264-265, opinia biegłego specjalisty neurochirurga i neurotraumatologia Dr n. med. M. S. k. 243-260, opinia uzupełniająca k.314 – 316 i k. 350-357).

W dniu 8 sierpnia 2007r. N. K. zgłosiła Towarzystwu (...) S.A. roszczenia z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia komunikacyjnego OC sprawcy wypadku, które obejmowały zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, rentę w związku z opieką osób trzecich i zwrot poniesionych dotychczas kosztów związanych z wypadkiem.

(dowód: zgłoszenie szkody na osobie z ubezpieczenia OC w aktach szkody (...) (...)).

Pozwane Towarzystwo (...) S.A. wypłaciło powódce: kwotę 2.520 tytułem kosztów opieki i kwotę 148,24 zł tytułem kosztów leczenia – w dniu 12.12.2007r., kwotę 4.209,34 zł tytułem kosztów leczenia w dniu 17.12.2007r., kwotę 1.071,84 zł tytułem kosztów transportu/dojazdu – w dniu 19.05.2008r., kwotę 5.506,43 zł tytułem skapitalizowanej

renty za okres 4.02.2008r. do 31.03.2009r. – w dniu 3.04.2009r., kwotę 482,03 zł tytułem kosztów leczenia – w dniu 3.07.2009r., kwotę 6.352,08 zł tytułem skapitalizowanej renty tytułem skapitalizowanej renty z tytułu utraconego dochodu za okres od 1.04.2009r. do 31.05.2010r. – w dniu 19.10.2009r.,

(dowód: pismo Towarzystwa (...) S.A. k. 77, pismo pozwanego z dnia 3.04.2009r. k. 94, pismo pozwanego z dnia 17.12.2008r. w aktach szkody (...) (...), pismo pozwanego z dnia 3.07.2009r. k. 95, pismo pozwanego z dnia 19.10.2009r. k. 100-101).

Towarzystwo (...) S.A. przyznało i wypłaciło powódce łącznie kwotę 90.000 zł tytułem zadośćuczynienia (tj. kwotę 10.000 zł w dniu 26.11.2007r., kwotę 20.000 zł w dniu 12.12.2007r., kwotę 60.000 zł w dniu 19.05.2008r.)

(dowód: pismo Towarzystwa (...) S.A. k. 76, pismo (...) S.A. V. (...) k. 79-80)

W dniu 3 grudnia 2010r. powódka wystosowała do pozwanego wezwanie do zapłaty wnosząc o dopłatę na rzecz na jej rzecz kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdy i cierpienia, jakich doznała w wyniku wypadku, dopłatę na jej rzecz renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w wysokości 10.447,92 zł, czyli 746,28 zł miesięcznie za okres od dnia 1.04.2009r. do 31.05.2010r., a także dopłatę na jej rzecz renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w wysokości 7.260,12 zł, czyli 806,68 zł miesięcznie za okres od 1.07.2008r. do 1.04.2009r.

(dowód: pismo powódki z dnia 3.12.2010r. k. 90)

W dniu 20 grudnia 2010r. pozwany w odpowiedzi na w/w pismo, poinformował powódkę, iż jego stanowisko odnośnie wysokości przyznanego zadośćuczynienia i renty zostało ostatecznie przedstawione w piśmie z dnia 19 października 2010r. i nie uległo zmianie.

(dowód: pismo pozwanego z dnia 20.12.2010r. k. 91)

W dniu 24 maja 2009r. lekarz orzecznik ZUS wydał orzeczenie stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy N. K. do dnia 31 maja 2010r. Następnie w dniu 24 maja 2010r. lekarz orzecznik ZUS wydał orzeczenie stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy N. K. do dnia 31 maja 2012r.

(dowód: orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k. 69, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k. 71)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wypłacał N. K. rentę socjalną od dnia 1.02.2008r. do dnia 31.03.2009r. w wysokości 442,77 zł netto, a od 1.03.2008r. – 475,38 zł netto. Następnie od dnia 1.04.2009r. do dnia 31.05.2012r. w wysokości – 504 zł netto, zaś od dnia 31.05.2012r. w wysokości od 1.06.2010r. – 525,88 zł netto. Decyzją z dnia 3 marca 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. (...) dokonał podwyższenia N. K. renty socjalnej od dnia 1.03.2010r. w wysokości – 540,62 zł.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 25.08.2008r. k. 68, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k. 69, decyzja ZUS z dnia 25.05.2009r. k. 70, decyzja ZUS z dnia 21.06.2010r. k. 72, decyzja ZUS o podwyższeniu renty socjalnej z dnia 3.03.2011r. k.103)

Od maja 2012r. powódka nie otrzymuje renty socjalnej z ZUS, albowiem ten uznał, iż nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Decyzję powódka zaskarżyła do Sądu.

(dowód: zeznania powódki k. 397 nagranie 00:09:23- płyta CD k. 399).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych do akt, powołanych wyżej, akt szkody (...) (...), zeznań powódki a także opinii w/w biegłych. Prawdziwość dokumentów i fakt ich sporządzenia, jak również treść zeznań powódki (k. 396- 397 nagranie 00:04:05 – 00:15:24 płyta CD k. 399) – w zakresie, w jakim stanowiły podstawę ustalenia stanu faktycznego sprawy – nie budziły wątpliwości i korespondowały ze sobą, stąd zostały uznane przez Sąd za wiarygodne.

Opinie biegłych zostały sporządzone, po zbadaniu powódki i na podstawie znajdującej się w aktach sprawy dokumentacji medycznej, przez lekarzy specjalistów z zakresu traumatologii i ortopedii oraz neurochirurgii i neurotraumatologii – posiadających rozległą wiedzę i doświadczenie. Wszelkie wątpliwości stron, odnośnie treści ich opinii pierwotnych, biegli wyjaśniali w uzupełniających opiniach pisemnych. Opinie te są zupełne, jasne i rzetelnie sporządzone, wobec czego mogły stanowić pełnowartościowy materiał dowodowy w sprawie i stworzyły źródło merytorycznego rozstrzygnięcia Sądu co do skutków zdarzenia, w tym potrzeb powódki w zakresie jej leczenia, rehabilitacji i rokowań na przyszłość.

Ustalając stan faktyczny Sąd nie oparł się na opinii biegłego sądowego z zakresu finansów i rachunkowości G. Ł. (k. 297 – 311) uznając, iż była ona nieprzydatna, w związku z brakiem podstawy do zastosowania jako wyznacznika przeciętnego wynagrodzenia.

Sąd oddalił wniosek dowodowy zawarty w punkcie 6 odpowiedzi na pozew – o rozszerzenie tezy dowodowej – do biegłego sądowego z zakresu finansów i rachunkowości jako powołany na okoliczność, które nie miała już znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (k. 398 nagranie 00:26:25; płyta CD k. 399).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie, ale nie w całości.

Zgodnie z art. 435 k.c. prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Stosownie do § 1 art. 436 k.c. odpowiedzialność przewidzianą w artykule poprzedzającym ponosi również samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody.

Powstanie odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierowcy pojazdu za szkodę wyrządzoną ruchem pojazdu innym podmiotom pociąga za sobą obowiązek wypłaty przez zakład ubezpieczeń świadczeń z tytułu ubezpieczenia OC w granicach odpowiedzialności posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego. Samoistny posiadacz pojazdu, a co za tym idzie osobą ponoszącą odpowiedzialność w jego miejsce – to jest Towarzystwo (...) S.A. w W. – zobowiązany jest do naprawienia szkody, w tym – w razie spełnienia przesłanek – do wypłaty zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c.), a także do przyznania renty (art. 444 § 2 k.c.).

W myśl art. 822 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że miał miejsce opisany wyżej wypadek komunikacyjny, jak również to, że obowiązek naprawienia powstałej w wyniku tego wypadku szkody majątkowej spoczywa na pozwanym, albowiem sprawca wypadku posiadał właśnie z pozwanym zawartą ważną umowę obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej. Pozwany zresztą nie kwestionował swej odpowiedzialności w toku niniejszego postępowania – co do zasady – wynikającej z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego, czego wyrazem była wypłata na jej rzecz szeregu świadczeń. Pozwany zakwestionował swoją odpowiedzialność wobec powódki z tytułu zadośćuczynienia w zakresie dochodzonym pozwem tj. ponad kwotę już wypłaconą powódce z tego tytułu. Ponadto podniósł, że wypłacił powódce rentę z tytułu utraconego dochodu w oparciu o kwotę minimalnego wynagrodzenia obowiązującą w danym okresie czasu, dlatego brak jest podstaw żądania przez

powódkę wypłaty dodatkowych kwot wskazanych w punkcie 3-5 pozwu. Również żądanie powódki w przedmiocie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość jego zdaniem było nieuzasadnione i przedwczesne (k. 126).

W pierwszej kolejności Sąd poddał analizie żądanie **zadośćuczynienia**.

Zgodnie z art. 445 § 1 k.c. w wypadkach przewidzianych w art. 444 k.c., tj. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Ustalenie wysokości zadośćuczynienia przewidzianego w art. 445 § 1 k.c. wymaga uwzględnienia wszystkich okoliczności istotnych dla określenia rozmiaru doznanej krzywdy, takich jak wiek poszkodowanego, stopień cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i czas trwania, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpecenie), rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa oraz inne czynniki podobnej natury (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 r., sygn. akt V CSK 245/07, LEX nr 369691).

Tytułem zadośćuczynienia powódka otrzymała od pozwanego (...) S.A. w W. kolejno 10.000 zł, 20.000 zł i 60.000 zł – łącznie kwotę 90.000 zł. Niewątpliwie kwota ta w pewnej mierze zaspokaja roszczenie powódki w tym zakresie.

Oceniając zgłoszone roszczenie o zadośćuczynienie, Sąd miał na uwadze, iż celem zadośćuczynienia jest naprawienie szkody niemajątkowej wyrażającej się krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. Ustalając kwotę zadośćuczynienia należy mieć na uwadze rozmiar cierpień związanych z zaistnieniem wypadku, jak i dolegliwości bólowe powstałe w następstwie urazu oraz długotrwałego leczenia. Wśród innych okoliczności wpływających na wysokość zadośćuczynienia jest wymóg ustalenia go w rozsądnych granicach, adekwatnych do aktualnych stosunków majątkowych, albowiem jego celem jest pokrycie szkody majątkowej, a nie wzbogacenie poszkodowanego. Niewątpliwie rozmiar cierpień, zarówno fizycznych jak i psychicznych, doznanych przez powódkę jest bardzo duży. Trzeba pamiętać, że poszkodowana w momencie wypadku była osobą młodą, wydarzenie to niewątpliwie w istotny sposób wpłynęło na stan fizycznej niesprawności i na dalszy przebieg życia powódki. Uległa ona wypadkowi jako osoba młoda, wchodząca w dorosłe życie, aktywna, radząca sobie w życiu codziennym.

Na skutek wypadku powódka odniosła wielonarządowe obrażenia ciała w postaci złamania kręgosłupa na odcinku L1 i L2 z uciskiem na stożek rdzenia, niedowładu kończyn dolnych, wstrząśnienia mózgu z utratą przytomności, rozerwania torebek stawowych barku prawego i dłoni prawej, rozerwania torebek stawowych barku prawego i lewego stawu biodrowego i kolanowego, rozcięcia wargi górnej, pęknięcia przedniego zęba – lewej jedynki, ogólnego potłuczenia. Odniesione przez powódkę obrażenia ciała spowodowały ciężkie kalectwo i chociaż od wypadku minęło już ponad 6 lat, do chwili obecnej nie odzyskała ona pełnej sprawności, a stan ten raczej nie ulegnie zmianie, a nawet pogorszeniu – co wynika z opinii biegłego sądowego. Skutki wypadku znacznie ograniczyły ponadto powódkę w życiu osobistym i codziennych czynnościach. Bezpośrednio po zdarzeniu N. K. przebywała przez okres prawie dwóch miesięcy w szpitalu na oddziale neurortopedii, gdzie podczas pobytu została poddana operacji, później była rehabilitowana i rehabilitacji wymaga do chwili obecnej. Biegły sądowy – specjalista traumatologii i ortopedii określił łączny procent utraty zdrowia powódki z punktu widzenia ortopedy na 50%, zaś biegły z zakresu neurochirurgii i neurotraumatologii na 83 %.

Wszystkie te okoliczności zdaniem Sądu przemawiają za zasądzeniem od pozwanego na rzecz powódki dodatkowo kwoty 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, ponad już wypłaconą, co daje kwotę 150.000 zł. Zdaniem Sądu kwota ta odpowiada rozmiarowi i intensywności negatywnych doznań N. K. spowodowanych wypadkiem, uwzględnia skutki zdarzenia w jej obecnym życiu i nie prowadzi do nieuzasadnionego wzbogacenia powódki.

O odsetkach sąd orzekł na podstawie art. 482 k.c., zasądzając zgodnie z żądaniem pozwu tj. od dnia 25 czerwca 2010r. tj. po upływie 30 dni od dnia doręczenia pozwanemu w dniu 25 maja 2010r. wezwania o dopłatę powódce zadośćuczynienia. Sąd bowiem podziela przyjętą w orzecznictwie Sądu Najwyższego zasadę, iż (m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2011 roku w sprawie I PK 145/10) „(...) zadośćuczynienie, w rozmiarze, w jakim należy

się ono wierzycielowi w dniu, w którym dłużnik ma je zapłacić (art. 455 k.c.), powinno być oprocentowane z tytułu opóźnienia (art. 481 § 1 k.c.) od tego dnia, a nie dopiero od daty zasądzenia odszkodowania.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił żądanie zapłaty zadośćuczynienia. Żądana przez powódkę kwota łącznie 130.000 zł zadośćuczynienia – po rozszerzeniu powództwa (k. 283), (łącznie z kwotą wypłaconą co dawałoby sumę 220.000 zł) byłaby kwotą rażąco wygórowaną. Podkreślenia wymaga fakt, iż kwota ta rekompensuje cierpienia fizyczne i psychiczne jakich powódka doznała w wyniku wypadku. Zdaniem Sądu powódka rozszerzając powództwo o kolejne 50.000 zł (k. 283), po wykonaniu opinii przez biegłego neurologa nie wykazała, że nastąpiło pogorszenie się jej stanu zdrowia w porównaniu do jej stanu z daty wystąpienia z żądaniem, czy z dniem wniesienia pozwu – uzasadniające żądanie wyższej, niż wносиła pierwotnie w pozwie, kwoty zadośćuczynienia. Ujawnienie się u powódki nowej krzywdy, której nie można było przewidzieć w ramach niniejszego postępowania, nie wyłącza wszczęcia przez nią nowego postępowania.

Przechodząc do rozstrzygnięcia w **zakresie renty**, ustawodawca w art. 444 § 2 k.c. wskazał alternatywnie trzy przesłanki, których spełnienie umożliwia skuteczne wystąpienie do zobowiązanego do naprawienia szkody o rentę. Są to: (1) utrata zdolności do pracy zarobkowej (całkowita albo częściowa), (2) zwiększenie się potrzeb lub (3) zmniejszenie widoków powodzenia na przyszłość. W literaturze wskazuje się, że po pierwsze – Sąd nie jest zobowiązany do zachowania drobiazgowej dokładności przy obliczaniu renty z tego tytułu, a po drugie – że wystarczające jest udowodnienie zwiększonych potrzeb, będących wynikiem czynu niedozwolonego (A. Szpunar „Odszkodowanie za szkodę majątkową. Szkoda na mieniu i osobie”, Oficyna Wydawnicza Branta, Bydgoszcz 1998, s. 152).

Powódka żądając renty wskazała, iż żąda ona zapłaty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i zmniejszenia się widoków na przyszłość, tym samym ustalając zasadność renty i jej wysokość sąd brał pod uwagę zdolność powódki do podjęcia pracy zarobkowej. Wypadek spowodował, iż powódka żadnej pracy nie może podjąć, bowiem ma niedowład lewej nogi, a w prawej zaniki mięśni. Powódka ma utrwalony deficyt ruchowy w zakresie lewej kończyny dolnej, przewlekły zespół bólowy odc. L/S kręgosłupa i pogranicza piersiowo – lędźwiowego, a także znaczne ograniczenie możliwości w pozycji stojącej i siedzącej (pozycje największego obciążenia kręgosłupa) co dyskwalifikuje ją do wykonywania pracy w zawodzie technik żywienia w małej gastronomii. Ponadto powódka cały czas używa protezy, która powoduje, że noga jej puchnie i drętwieje. Obecnie powódka musi korzystać z zabiegów rehabilitacyjnych, żeby się z jej nogą nie pogorszyło. Co więcej, przy wielu czynnościach powódka potrzebuje pomocy rodziców (czy innych osób) z którymi mieszka, również do pomocy w wychowywaniu swojego półtorarocznego dziecka.

Powódka, kiedy uległa wypadkowi miała 21 lata i uczęszczała do klasy drugiej (...) Technikum (...) w N. kształcącego w zawodzie technik żywienia i gospodarstwa domowego. Bezpośrednio przed wypadkiem była osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku. Powódka udokumentowała jedynie zatrudnienie w okresie III.2007r. – V.2007, gdzie pracowała jako pracownik pomocniczy w wymiarze (...), jednak nie przedłożyła zaświadczenia o uzyskanym wynagrodzeniu netto za w/w okres. Powódka po wypadku nie podjęła zatrudnienia. W ocenie Sądu nie można z dostateczną pewnością stwierdzić, że powódka – dziś byłaby zatrudniona w swoim zawodzie bądź innym zawodzie z założeniem, że uzyskiwałaby przeciętne wynagrodzenie. Samo uzyskanie kwalifikacji zawodowych w zawodzie kucharza małej gastronomii nie gwarantuje znalezienia zatrudnienia z płacą równą przeciętnemu miesięcznemu wynagrodzeniu. Powódka nie wykazała jak radziły sobie osoby w jej wieku i posiadające takie kwalifikacje jak ona na rynku pracy po ukończeniu szkoły. Nie wiadomo więc, czy jej koledzy bądź koleżanki z technikum bez większych kłopotów znaleźli takie zatrudnienie, a tym samym czy powódka również po ukończeniu technikum uzupełniającego w zawodzie technik żywienia i gospodarstwa domowego – nie miała z tym problemu.

W związku z powyższym w ocenie Sądu powódka nie wykazała żadnymi dowodami, że mogłaby osiągnąć wynagrodzenie za pracę wyższe niż minimalne.

Sąd ustalając wysokość żądanej renty wziął pod uwagę wypłacone w danych okresach świadczenia przez pozwanego jak i Zakład Ubezpieczeń Społecznych. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 maja 1972 roku, w sprawie I PR 53/72)

Żądanie renty za okres od dnia 1.07.2008r. do 30.09.2011r. skapitalizowanej w wyroku Sąd wyliczył:

- od dnia 1.07.2008r. – do dnia 31.12.2008r.

(kwota 1.126 zł min. wynagr.(Dz. U. 2007 Nr 171, poz. 1209) – 475,38 z ZUS – 3.93,32 zł z (...) = 257,30 zł x 6 m-cy = 1.543,80 zł

- od dnia 1.01.2009r. – do dnia 31.03.2009r.

(kwota 1.276 zł min. wynagr. (Dz. U. 2008 Nr 55, poz. 499) – 475,38 z ZUS – 393,32 zł z (...) = 407,30 zł x 3 m-ce = 1.221,90 zł

- od dnia 1.04.2009r. – do dnia 31.12.2009r.

(kwota 1.276 zł min. wynagr. (Dz. U. 2008 Nr 55, poz. 499) – 504 z ZUS – 453,72 zł z (...) = 318,28 zł x 9 m-ce = 2.864,52 zł

- od dnia 1.01.2010r. – do dnia 31.05.2010r.

(kwota 1.317 zł min. wynagr. (Dz. U. 2009 Nr 48, poz. 709) – 504 z ZUS – 453,72 zł z (...) = 359,28 zł x 5 m-cy = 1.796,40 zł

co daje łącznie kwotę 7.426,62 zł skapitalizowanej renty z tytułu utraconych zarobków z ustawowymi odsetkami od dnia 26 maja 2010r. do dnia zapłaty.

Za okres od dnia 1.06.2010r. – do dnia 31.12.2010r.

(kwota 1.317 zł min. wynagr. (Dz. U. 2009 Nr 48, poz. 709) – 525,88 zł z ZUS = 791,12 zł x 7 m-cy = 5.537,84 zł

- od dnia 1.01.2011r. – do dnia 28.02.2011r.

(kwota 1.386 zł min. wynagr. (Dz. U. 2010 Nr 194, poz. 1288) – 525,88 zł z ZUS = 860,12 zł x 2 m-ce = 1.720,24 zł

- od dnia 1.03.2011r. – do dnia 30.09.2011r.

(kwota 1.386 zł min. wynagr. – (Dz. U. 2010 Nr 194, poz. 1288) – 540,62 zł z ZUS = 845,38 zł x 7 m-cy = 5.917,66 zł

co daje łącznie kwotę 13.175,74 zł skapitalizowanej renty z tytułu utraconych zarobków za okres od 1 lipca 2008r. do 30 września 2011r. Odsetki ustawowe zasądzono od dnia 4 stycznia 2012r. (dnia następnego po dniu doręczenia pozwanemu odpisu pozwu) do dnia zapłaty.

Za okres od dnia 1.10.2011r. – do dnia 31.12.2011r. (kwota 1.386 zł min. wynagr. (Dz. U. 2010 Nr 194, poz. 1288) – 540,62 z ZUS = po 845,38 zł, a za od dnia 1.01.2012r. – do dnia 31.05.2012r. (kwota 1.500 zł min. wynagr. (Dz. U. 2011 Nr 192, poz. 1141) – 540,62 z ZUS = po 959,38 zł

W związku z tym, iż powódka nie żądała w tym zakresie odsetek, Sąd nie orzekł o nich.

Sąd ustalił wysokość miesięcznej renty z tytułu utraconych zarobków od 1.07.2008r. na poziomie płacy minimalnej, pomniejszając o wypłacone należności przez pozwanego i ZUS, zaś od 1 czerwca 2012r. w wysokości wnioskowanej przez powódkę tj. w kwocie 1.200 zł miesięcznie. Od 1 stycznia 2012r. minimalne wynagrodzenie miesięczne wynosiło 1.500 zł (Dz.U. 2011 Nr 192, poz. 1141). Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem renty kwotę w wysokości 1.200 zł płatne miesięcznie począwszy od czerwca 2012r., bowiem powódka wniosła o przyznanie jej w takiej wysokości.

Sąd oddalił powództwo, w pozostałym zakresie tj. przekraczającym w/w kwoty.

Oceniając **roszczenie odszkodowawcze** powódki w wysokości 891,68 zł w świetle art. 444 § 1 k.c. – Sąd uwzględnił je w całości. Zgodnie z art. 444 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia. Odszkodowanie przewidziane w art. 444 § 1 k.c. obejmuje wszelkie wydatki (koszty) pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne (niezbędne) i celowe (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2008 r., sygn. akt II CSK 425/07, M. Praw. 2008, nr 3, s. 116).

Pojęcie „wszelkie koszty” oznacza koszty różnego rodzaju, których nie da się z góry określić, a których ocena, na podstawie okoliczności sprawy, należy do sądu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2008 r., sygn. akt II CSK 425/07, LEX nr 378025). Jednak, jak słusznie się zauważa, celowość ponoszenia wszelkich wydatków może być związana nie tylko z możliwością uzyskania poprawy stanu zdrowia, ale też z potrzebą utrzymania tego stanu, jego niepogarszania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r., sygn. akt IV CSK 308/10, LEX nr 738127). Zawsze jednak obowiązek zwrotu dotyczy wydatków rzeczywiście poniesionych i nie wystarczy wykazanie, że były one obiektywnie potrzebne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 8 lutego 2006 r., sygn. akt I ACa 1131/05, LEX nr 194522).

W grupie wydatków celowych i koniecznych, pozostających w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia tradycyjnie wymienia się koszty leczenia (pobytu w szpitalu, pomocy pielęgniarstwa, koszty lekarstw), specjalnego odżywiania się, nabycia protez i innych specjalistycznych aparatów i urządzeń (np. protez, kul, aparatu słuchowego, wózka inwalidzkiego). Do grupy tej zalicza się również wydatki związane z transportem chorego na zabiegi i do szpitala, koszty związane z odwiedzinami chorego w szpitalu czy wynikające z konieczności specjalnej opieki i pielęgnacji nad chorym, koszty zabiegów rehabilitacyjnych, wreszcie koszty przygotowania do innego zawodu.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, wskazać należy, iż ponoszone przez N. K. koszty wynikające z rachunków i faktur (k. 104 – 108) w związku z kosztami leczenia, wizyt lekarskich, zakupu lekarstw a także kosztów rehabilitacji, które zostały załączone do akt niniejszej sprawy, były celowe i zasadne z punktu widzenia ortopedycznego, co potwierdzili biegli sądowi w sporządzonych opiniach.

Sąd uwzględnił także powództwo w zakresie **ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość** za mogące w przyszłości ujawnić się skutki wypadku.

Zgodnie z art. 189 k.p.c., powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Zasądzenie określonego świadczenia z art. 444 § 1 i 2 k.c. nie wyłącza jednoczesnego ustalenia w sentencji wyroku odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia (tak SN w uchwale składu 7 sędziów z dnia 12 kwietnia 1970 r., III PZP 34/69, OSNCP 1970, nr 12, poz. 217, zasada prawna). Ustalając, że pozwany ponosi odpowiedzialność za dalsze mogące wystąpić w przyszłości skutki wypadku, jakiego doznała N. K. w dniu 8 sierpnia 2007 roku, Sąd kierował się przede wszystkim możliwością wystąpienia skutków wypadku nawet po kilku latach.

Zgodnie z opinią biegłych, w tym neurochirurga - neurotraumatologa obecna wydolność ogólna powódki jako osoby stosunkowo młodej z wiekiem będzie się tylko pogarszała i można oczekiwać narastania niewydolności w zakresie praktycznie większej funkcji życia codziennego. Zatem stan zdrowia powódki może ulec zmianie. Powódka w dalszym ciągu odczuwa bóle nóg, głowy, kręgosłupa i nie wykluczona jest konieczność dalszego kontynuowania leczenia oraz rehabilitacji. Biegły z zakresu traumatologii i ortopedii oraz medycyny ratunkowej wskazał, że powódka nie rokuje uzyskania poprawy stanu jej zdrowia, ani możliwości wykonywania przez nią wyuczonego zawodu. Ponadto dodał, że powódka wymaga okresowej rehabilitacji celem zapobiegania wystąpienia przykurczów mięśniowych i powikłań krążenia obwodowego. Powódka zeznając podała, że nadal cierpi na dolegliwości bólowe w miejscach, w których doznała urazu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając. Sąd stwierdził, że powódka wygrała sprawę w 53%, a pozwany w 47%. W tej proporcji nastąpiło rozdzielenie kosztów procesu, a powódce należy się zwrot od pozwanego kwoty 132,48 zł, o czym orzeczono w pkt VIII wyroku.

Nadto, Sąd na podstawie art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2010.90.594 j.t.) nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – kasa Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 4.281,70 zł tytułem części nieuiszczonej opłaty od pozwu oraz kwotę 2.079,88 zł tytułem zwrotu części wydatków na wynagrodzenie biegłego – z roszczenia zasadzonego w pkt I wyroku na rzecz N. K..

Na podstawie art. 113 ust.1 w zw. z art. 83 ust.2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd obciążył pozwanego kwotą 4.828,30 zł tytułem części nieuiszczonej opłaty od pozwu, od której uiszczenia powódka była zwolniona, a także obciążył pozwanego poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkami w wysokości 2.345,39 zł na wynagrodzenie biegłego.